

УДЬУОР УТУМА

МЕХАНИЗАТОР КУЗЬМИЧНАР

В.Д.Илларионов – Хондулу хоһоонулар холбообут Хондугулар олохтоох Тараас, Ааныска Кузьминнар бири кыыс, ус уол олохонмуттара. 1942 сыллааха аҕалара өлөн, түөрт оҕо аҕардас ийэсэ сэрм, сүт-кураан мар сылларыгар иччээй тирээсэ быстыбатынан ийиллэн, ас-танас кырымчыгыт эттэринэн-хааннарынан билэн улааппытара, уу нүлүдүбүт оҕо саастарыттан иһин ыраахан үлэтигэр миксиклибтээрэ.

Уолаттар үһүөн техникаба сыстыбытара. Убайдара Егор Тарасович кэргэнинэн Хадаарга олохсуйбута. Бири бастакынан механизатор идэтин талан, сааһын тухары Хадаарга трактористабыта. Туруу, дууруба үлэтиг бер-дьон махталын ылбыта. Хомойох иһин, кини билигин билиги ортобугулар суох. Егор Тарасович улахан уола аҕатын туйабын хатаран тракторист, кыра уол эмиз механизатор идэлээх.

Ортоку уол Григорий Тарасович Өлүкүмэтээйи тыа хаһаайыстыбатын техникумун бүтэрэн, Чурапчыгаабы МТС-ха, Мугудайга автомеханигынан үлэлээн баран, дойдугулар эргиллибитэ. Кэлэн Эрилик Эристин аатынан колхоз киин гараһыгар, ол иһигэр Чакыр учаастагар автомеханигынан үтүһүк.

тахсылаахтык үлэлээн механизатордар ортолоругар улахан ытыктабылы ылбыта, салайар-тэрийэр дыбура арыллыбыта. Салгыы совхоз киин хонтуоратыгар диспетчеринэн, статистик-счетоводунан үтүс суобастаахтык үлэлээбитэ. Ол быһыгар Чакыр отделениета үлэтэ таһнары түспүтүгэр төрөөбүт дойдугулар эргиллэн кэлэн управлюшайдан балаһыныча көнөрүгэр улахан кылааты киллэрсибитэ.

Диспетчер үлэтэ туһугар уустук үлэ. Экинэ бэйлээх эппит-сангарбыт, тыыммыт-тыбырбыт, сороҕор өһөс-хадаар да майгылаах суоппардары кытта эйэ-дэмкээхтик кэлсэтин, бири тылы булан, саталлаахтык дьаһайан, салайан үлэлэтэрин таһынан кэлэр-барар айан дьонун, араас кыһалбаахтары, ырыахтары техниканан хаачыйынан наада. Григорий Тарасович киирбит дыону барыларын бэрт эйбээстик дороболоһо көрсөн, наадаларын тута быһааран иһэрэ. Оройуон киинигэр, Дьокуускайга бэрт элбэхтик тиэстибит буолан, Григорий Тарасович кизэ-холку көбүстээбин, аламабай майгылаабын, салайар ураты дыбурааабын, үһүлүчү үрдүк культуураабын онно билбитим.

Григорий Тарасович тапталлаах кэргэнинин Варвара Николаевнаһын алта оҕолон, Холтоҕо Дирингэр дыа-уот туттан, иллээхтик-эйлээхтик, быр-бааччы олорон испиттэрэ. Григорий иллэг кэмигэр саахыматтырын, дуобаттырын олус себүлүүрө. Олохтон туорус диэри ол үмүсүлүдүк дьарыгын быраһаптаа. Уолаттара – төрдүн механизатордар.

Утүс уол Арамаан биригэ үөскээбит үлээнкээбим, Чакыр начальнай, Хайахсыт сэттэ

кылаастаах оскуолаларыгар биригэ үөскээ сылдыбылпыт. Ас-танас тиийбэт кыһалбаатынан Арамаан үөскээн эрдэ уурайан колхоз үлэтигэ буолбута. Роман Тарасович 1957 сыллаахтан доробуудата мөлөөн тохтуур диэри колхозтан саҕалаан бааһынай хаһаайыстыбатыгар тиийэ түөрт уотан таһа сыл төрөөбүт Чакырыгар трактористааҕа. Оҕо эрдэҕиттэн бугуру, сураҕээх үлэтиг буолан, кизэ теһе да хойууан дьэстигэр кэлэр, сарсыарда ким да иннигэ 4 чааска Арамаан тракторын собуоттаан, гараһыттан таһсан үлэтигэр бараччы. Оту налбаа кэбинэр буолуоттарыттан, сайын айы от кэбинитигэр сылдар. Кинигэ ааҕарын олус себүлүүр, бел кыдаһаһыттар бугулу от үрдүгэр быраһаппыр кылгас түгүннэригэр кинигэтин ааҕа түһэн ылар.

Ол кэбиспит отун кыһыны быһа фермаларга талар. Үлэлээх сааһыгар төһөлөөх оту-маһы тасытын таһара баар буоллабына билэн эрдээс. Үлээнкээбим үлэттэн аҕаастанан, хадаардасытын төрт өйдөөбөлүүн, үлгүмунан, толоруҕаһынан кинээх тэҥнээр киһи, бука аҕыйах буолуо. Эгэ киһи эмизэ кытта этиһиэ, мажкүтүө дуо? Суох буоллаҕа дии. Көр, онук киһи билиги Арамааммыт.

Роман Тарасович тапталлаах кэргэнинин Татьяна Ильиничнаһын-алта оҕо амаарах аҕалара, ийэлэрэ, элбэх сизэ элэлэрэ, эбэлэрэ. Роман Тарасовичтаах улахан уоллара Илья 1988 сыллааха Хайахсыт орто оскуолатын бүтэрэригэр тракторист идэтин ылан, тракториһынан үлэлээбитэ номнуо сүүрбэ сыл буола оуста. Аҕатын курдук колхозтан саҕалаан, билигин "Тураннаах" бааһынай хаһаайыстыбатын (салайаччы Н.П.Софронов) бири тутаах үлэтигэ, баар-суох тракториһа. Салайаччылар Николай Петрович элбэх сыл экирэттиһэн, саҕа "Беларусь" тракторы бийыл саас ылан "тураннаахтар" үөрүүлэрэ улахан. Саҕа көлөнү төһүү, эрэллээх киилэригэр Илья Романовичка туттардылар. Илья үлээн эрэ үлүһүбүт киһи, бел соло булан кэргэнигэ илик. Ийэлээх аҕата улахан уоллара кийимт аҕаларын истэригэр сэмээр кэргэллэр. Арамааннаах иккис уоллара Сена эмиз тракторист, онтон кыра уол Рома суоплар идэлээх, билигин электрик.

Сааһыгар мас атырдыаһан, кыраабылтан, токур хогуртан ураты техниканы билбэтэх Тараас уолаттара, сизэнэрэ удьуордаан туран тиири көлө тэһинин туталлар. Механизатор Кузьминнар династиялара салғана, хагым, албан аатыра туруоктун.

Николай Филиппов.

Хаартыскаа: 1. Роман Тарасович Кузьмин.
2. Роман уола Илья Кузьмин.

ҮНКҮҮ АЛЫПТААХ ЭЙГЭТИГЭР

Бу дьыл от ыйын 1-7 күннэригэр Дьокуускай куоракка "Хогугу сулус" телевизионнай конкурс буолан ааста. Билиги улуустан таһсан эрэр талааннаах кырачаан "сулустар" кыттыны ыллылар. Чурапчы салиэннээхтэн В.Н.Мосорина салайар "Кыталыкчаан" ("Кыталык" уһууаан) уонна "Оһуор" (Чурапчы 2 №-дээх орто оскуола) ансамбллара ситиһинилээхтик кыттан кэллилэр. I уонна II степенээх лауреаттар ааттарын ылар чинээкэ тигистилэр.

Билиги төмтөрбүтүгэр-Мурун-Тыымлыаҕа Варвара Николаевна 2000 сыллаахтан оҕо үнүкү ансамблин илээн, салайан үлэлэтэр. Бу кылгас кэм иһигэр кырачаан, талааннаах үнүкүлүттэригэр улахан ситиһинилэри ситистилэр. Ол курдук, 2000 с. "Маралайы оһуордара" уонна "Алаас сибээхилэрэ" конкурстар лауреаттарынан буолбуттара, 2003 с. Мэнгэ-Хангаласка буолбут "Сур көтөҕүү" республикатааҕы фестивалыа үнүкүлүт уолаттарбыт I миэстэни ылбытара, 13-гэр диэри саастаах оҕолорго Толя Моностырев сольнай нүмүрэ III бириһтээх миэстэҕэ тиксипитэ. Бу дьыл муус устар ыйыгар "Кыталыкчаан" ансамбль, Дьокуускай куоракка буолбут "Сир биһик" конкурска ситиһинилээхтик кыттыбыта.

Ааспыт сыл түмүгүнэн билиги салайааччыбыт Варвара Николаевна "Сыл бастын салайааччыта" диең үрдүк ааты ылан үөрүүбүтүн үрдэттэ. Түгүннэн түһээн, төрөппүттэр ааттарыттан билиги кырачааннербытын үнүкү алыптаах эйгэтигэр кыһамнылаахтык сирдир, кылгас кэм иһигэр элбэх ситиһинилэри аҕалыт Варвара Николаевнаҕа барҕа махталбытын тиздэбит, ситиһинилэри баҕарыбыт.

"Кыталыкчаан" уонна "Оһуор" үнүкү ансамблларын оҕолорун төрөппүттэрэ.

Ааҕааччы санаата

ТЫЛЛАР СУОЛТАЛАРЫН ӨЙДӨӨН САҒАРАРГА ҮӨРЭТИИ

Бүгүн мин "Сахалы саҕа" диең боллуруоска кыратык тохтоон ааһахпын баҕарыбын. Калыҥки кэмгэ телевизорго, видеона кестер киһиэхэ киһи манньыйабын аҕыйаһы көрөбүн. Сарсыардаттан саба түһүү, сэрм, алуу-сүтү түһүөн бээрэллэр. Хаҥа онтон Бразилия сериаллара сааратан абырыллар. Ол кэһиниттэн тутта иирсээннэри, маньяктары кэспиллэр, сүтүктээхтэри аһынан тэҥгэ ылаһабын. Айымҕа алдыатыта, таптал таһыла-төбөбүт саллаһан таһсар сонуннара. Ол иһин олохтот дорбонноох саталаах тылларымнан добуһуллэнна.

Куһаҥан сонуннар киһи уйулҕатыгар кэмэ суох сатарыйымы таһаараллар. Кизэһэ өтүгэр аны кестүбүт абаһылар, куһуһэһиннэр уйан уйулгу хамсаһыныгар тиздэллэр. Бу барыта тылбытыгар-өспүтүгэр куһаҥаннаах дьайаллар. Саҥарар-саҥабыт ол курдук куһуһэһинилээх, алдыатылаах буолла. Холбур, "алдыархай үөрүү", "ынырык үчүгэй", "ынырык киһи", "ынырык күстээх киһи", "ынырык өйдөөх оҕо", "ынырык кырасамай кыыс", "ынырык сайдылаах дойдуга", "ол дойдуга дыоно алдыархай воспитаннайдар" о.д.а. Ол оннугар "бэртээхэй бизнэс", "үчүгэйкээн концерт" диең тыллары истибэккин. "Алдыархай", "ынырык" диең тыллар олус улахан быһылаан, тух эми киһи охоригар, өйүгэр-санаатыгар белпат быһыы тахсыбытын биллэрэр тыллар.

Аны саха дьүһүнүгү тылларын нууччалыы этэр буоллулар. Аһыһыттар бөрү үлэһи турар сирдэригэр кэллээх: "Ити саһархай куоптаны, араҥас бэргэлэһи ыһаам этэ", -дир кырдыаҕаска, аһылааччы чочумка өйдөөбөтөҕү буолан баран: "Аа, бу жөһтэй шалочканы этэһин дуо?", -дир. Онон түгүннээх өйдүү түһэргэ нууччалыы быһаары ордук табыгастаах буолла. Онноор "О, да! Бабушкалара слепой буолбут! Бедня!" эбэтэр "Ити дыон ынырык үчүгэй пааралар" диең курдук кэспитилэри күнүгэ истэбин. Уулусса, ыччат дыон жаргоннара саха тылын ис хоһоонун сымсаталлар. Сааһынан эрэр да дьахталлар, эмээхситтэр эмиз аһытыһа сабаан "Баабыска ханна бардың? Бу племяннигың дуо?", "Ынырык Петяҕын дии" дэһэллэр.

"Ийэ" диең тыл киһи илгэлээх иһин түгүттэн иһимилэнэн таһсар аһыстаах, "аҕа" диең алааһын, алаһа дьэстин арчылыр тылларын оҕолор төрөппүттэрин ыгыра үөрэнэлэрин курдук усулуобуйаны эрдэттэн тэрийиэхтэ наада. Арыылааха бэрт аҕыйах ыл орто дьоннорун "ийэ", "аҕа" диең ыгыраллар. Аһытоһа Лилия Ивановна түөрт оҕото, Семен, Мария Аһытоһа 2 уоллара "ийэ", "аҕа" диең ыгыраллара олус истинник иһиллэр. Онтон киилэр ийэлээх аҕалара дьонуннаах дьон буолан кестэллэр. Онно "паа", "маа" диең ыгыраллар дьон толкуйданан көрүөхтэрин наада. "Ийэ", "аҕа" диең тылы кэрэ куоластаахтар ырыаларыгар ылсаран ылыллылар олус

үчүгэй. Саха эстрадаһын чабылхай сулуһа Аскалон Павлов ийэтигэр анаабыт ырыатын арый бу курдук ылаатын:

"Мама! Мамама!
Мин күндү киһим..."

Киһи сүрэгүн аймыа этэ дуо? Төһөлөөх дириг иһимилээх ырыаны "мама" диең тыһыан олбуян, бу ырыа отуора алдыанар кыах киирэрйи? Ис тутула, иһимитин тутуах тыла албөөдүйэр. Эбэтэр билиги тапталлаах мелодисткабыт Анастасия Варламова "Аҕам алааһа" диең ырыатын ылан көрүбүк:

"Мин паалам алааһар
Лэбизим күлүгэр
Аар хатын күлүгүн
Көрүөн эрдэҕэ..."

Бу ырыа аҕа диең тыл оннугар "папа" диең эбитэ буоллар саха сүрэгүн таарыйыа суоҕа этэ. Онон суду суолталаах "аҕа", "ийэ" диең тыллары сөргүтөн уһууан, оскуола, ыл олоҕор туттууу киллэриэхтэ наада. Бары интэр-үөргөт эйгээс үлэһир дьоннор буттун турунан оҕо ийэтин "ийэ", аҕатын "аҕа" диең ыгырыгар болбонтобугун ууруоха, оҕо күнээҕи олоҕор туттар усулуобуйатын тэрийиэхтэ.

Саха тылын-өһүн суолтатын өйдөөн, мөлтөҕү, куһаҕаны бэлэтиир тыллары үчүгэй кэспээнгэ туттумуоха наада. Оҕо эйгэтигэр сылдар дыон, ийэлэр, аҕалар бука бары саха тылын сыйһырдар тыллары утары үлэҕэ болбонтоһу ууруоха.

Ханнык үлэлэри ыһааха себүт?
I. Тыл суолтаһыгар аналаах тэрээһиннэр:
-ийэҕэ, аҕаҕа аһаммыт аһыгы ырыа конкурсун ыһаах;
-ийэҕэ, аҕаҕа ийэ тыла аналаах оҕо айымнытыгар конкурс (ырыа, хоһоон айыһа) биллэри;
-дыа кэргэнгэ аналаах уруһуй быһастаһатын тэрийи;
-Ийэбинэн, аҕабынан кизэ туттаһын" стэндэ көмүскээһинин оноруу;

-дыа кэргэн, аймах-билэ дыон түһүөн кылаас чааһын ыһаах;
-бэргэн эһим, ийэ, аҕа, дыа кэргэн сыйһаһаһыгар үгэ, сценка, чабырҕах айыһыгар күрэгэ тэрийи;
II. Күнээҕи олоҕо, общественнай тэриктэлэргэ "ийэ", "аҕа" диең сахалы саҕары.

III. Дыа кэргэн иһигэр оҕону ийэ, аҕа бэйэтин холбурдунан иһитиэ.

Анна ПЕТРОВА,

Россия коруотун үөрэтиритин туйгуна,
"Уран-Уус" программа автору.

Арыылаах.

КРИМИНАЛЬНАЯ ХРОНИКА

Бу дьыл от ыйын 12 күнүттэн 18 күнүгэр диэри улууска маньык буруйу оноруулар табыстылар:

12/VII-Сылан нэһилигэр Макаров Александр Александрович Макаров Станислав Манчарович кырбаабыта билинэ. Эһиз бу күн кизэ 19 чаас саҕана Чурапчы - Сылан айан суолугар биллибэт массына ынах-суһуһу үнтү көттө. Матырыааллар участковой М.М.Игнатевынан быһаарыллалар.

13/VII-Болтоно нэһилигиттэн 1 км тэһиччи Кутурбан диең сиргэ тыа баһаара таһыста. Матырыаал Чурапчытааҕы уотан быһыһыг этэрээкэ ыһылыһа.

14/VII-Одьулун нэһилигэр А.А.Артемьев (1986 с.т.) уонна А.П.Попов (1984 с.т.) П.Н.Григорьевтан "Минскэй" мотоцикы уорбугтара билинэ. Матырыаал Чурапчытааҕы ИДьО дознаниҕа отделениетынан быһаарыллар.

Эһиз бу күн И.Толстоухов уонна С.Старостин Варламов Иван Николаевичы кырбаатылар. Матырыаал участковой И.И.Коркинанын быһаарыллар.

14/VII-15/VII-16/VII-буолар түһүгэ Толоон салиэннээтигэр Дьяковская Николай Иванович "УАЗ - 31519" массынаһыттан "LG" автомагнитоланы биллибэт дыон уорбугтара билинэ. Матырыаал участковой Г.П.Захаровынан быһаарыллар.

16/VII-Улахан Куел учаастагар олорор Трофимов Дмитрий Константиновичтан бэйэ онгоһу прикладтаах ТОЗ-12-01 бэйэ нарезной саа былдыһа. Матырыаал Чурапчытааҕы ИДьО дознаниҕа отделениетынан быһаарыллар.

Бу нэдиэлэ иһигэр кыра күлүгэһинээһин иһин административнай эппиэтинээскэ тардылыһыһылар:

1. Матвеев Александр Афанасьевич-1967 с.т., Чурапчы сэл., үлэтэ суох.
2. Григорьев Андрей Гаврильевич-1978 с.т., Чурапчы сэл., үлэтэ суох.
3. Михайлов Иннокентий Иннокентьевич-1964 с.т., Чурапчы сэл., үлэтэ суох.
4. Иванов Иван Иванович-1966 с.т., Чурапчы сэл., "Агрострой" сөөрүһүгэ.

Милиция сотрудингар өрөлөһүү иһин административнай эппиэтинээскэ тардылыһыһылар:

1. Дуранов Вячеслав Егорович-1976 с.т., Чурапчы сэл., үлэтэ суох.
2. Иванов Дмитрий Семенович-1976 с.т., Таатта Баайаҕата, үлэтэ суох.
3. Андреев Павел Павлович-1979 с.т., Чурапчы сэл., чааһынай тутуу биригээдэтэ.
4. Трофимов Виктор Дмитриевич-1959 с.т., Чурапчы сэл., үлэтэ суох.
5. Пермяков Афанасий Николаевич-1967 с.т., Чурапчы сэл., үлэтэ суох.
6. Дьяков Михаил Семенович-1958 с.т., Чурапчы сэл., киин алтека рабочаһа.

Булл сааһын илдьэ сылдыһы уонна уура сылдыһы быраабылаларын кэһи иһин маньык дыон административнай эппиэтинээскэ тардылыһыһылар:

1. Захаров Василий Титович-1959 с.т., Бахсы.
- Улуустааҕы ис дьыала отделын дьуһуурунай чааһыгар общественнай миэстэҕэ арыгы испит туруктаах сылдыһытарын иһин 53 киһи аҕаһылыһа.
- Обществоннай бэрээдэги көрүүгэ дьуһуурустубаҕа графийанан "Агрострой" эрэ таһыста. "Мелиоратор" ГУП, финансовый-казначейский управление тахсыбатылар.

Улуустааҕы ИДьО.

БАСТАКЫ

Үөрэнээччилэргэ аналлаах таһаары

Оскуола олобуттан

ЧРОСИО V КЫЛААНЫН СИТИНИИЛЭРЭ

Д.П.Коркин аатынан Чурапчытаагы республиканский орто спортивной интернат-оскулатыгар республика 18 улууттан 500-тэн тахса оҕо үөрэнэр. Уопсайа 16 кылаас комплектаах. Хас биридди кылааска педагогический пятакка үлэлиир: иитээччи, кылаас салайааччыта, тренер, төрөппүт комитетын председателэ, студент. Бу дьон бары биир субэин үлэлээтэхпитинэ биридэ үчүгэй түмүк көстөрө саарбаҕа суох. Холубур, V кылааска 24 оҕо үөрэнэр. Онтон 11 кыыс, 13 уол, 10 саҥа кэли оҕо. Уопсайа 7 оҕо олорор. Кылаас салайааччыта — У.И.Максимова, тренер — И.С.Посельская, төрөппүт комитетын председателэ — А.С.Пестрякова, ЧГФКСИ 4 курсун студена — Снежков Костя, иитээччи — мин, Н.Н.Захарова. Оболорбутун хара маннайгыттан "Улахан оскуолаҕа кирийдигит, улааттыгыт, үөрэнэргит устатын тухары маннькыраабылалары тутуһагыт," — дьин чөл олох өйдөбүлүн биэрэн, ону тутуһуктаахтарын өйдөтөн иитэбит.

Оскуолабыт спортивной буолан, оболор бары дыахтаахтар. Ол курдук, V кылааска 13 оҕо — дуобакка, 5 — тустууга, 3 — цирковой студияҕа, 3 — сүүрүүтэ сылдьаллар. Кылааспыт бастыг спортсменнара — Алина Собакина, Лида Сенькина буолаллар. Алина — дуобакка маастарга кандидат, Москва, Электросталь куораттарга II, III, V миэстэлэри ылан кэлбитэ, Н.Саввинов бириһигэр республикатаагы турнирга (Дьокуускайга) III-с, Сулаҕа республикатаагы турнирга II-с, I лиҕаҕа Дьокуускайга I-кы миэстэлэри ылбыта. Цирковой отделениебыт оболоро быйылгы сылга ситиһиилэрэ үгүс. Саамай улаханнара — бэс ыйыгар Выборг куоракка цирковой искусство Аан дойдутаагы фестивалыгар "Дипломант-коллектив" буолан кэллилэр.

V кылаас оболоро оскуолаҕа буолар бары дыаһалларга көхтөөхтүк кытталлар. Ол курдук, оскуола иһинэн ытыллыбыт "Мини-Мисс - 2004" конкурса Сандаара Охлопкова — "Мини-Мисс", Каролина Столярова — "Первая принцесса", Алена Оконешникова — "Вторая принцесса" буолары ситиспиттэрэ. Салгыы кыргыттар улууска ытыллыбыт "Мини-мисс" күрөсү кыттаннар, Алена — "Мини-Мисс", Сандаара — "Вторая принцесса" үрдүк ааттары ылан, улуустут чизин республикаҕа көмүскүүр быраабы ылбытара. Алена Оконешникова республикаҕа кыайан, Азияҕа Бишкек куоракка ытыллыбыт кырачаан кырасаабыссалар конкурстарыгар кыттан, республикатын, улуунун, оскуолатын чизин үрдүктүк тутан, бу да сырыыга бастыкнар кэккэлэригэр киирсэн, "Первая принцесса" ааты ылла. Түгүһүнэн туһанан, Аленаны бу улахан ситиһиитинэн истиник эбэрдэлиибит!

Мань таһынан V кылаас оболоро оскуола, улуус иһинэн ытыллар научнай-практической конференцияларга (НПК) куһаҕана суохтук кытталлар. Оскуолабыт иһинэн буолан ааспыт А.А.Макаров 75 сааһыгар аналлаах "Макаровская аагыларга" 6 оҕо араас темаҕа үлэ су-

руйан, бары бириһтээх миэстэҕэ тигистилэр.

Чөл олох тематыгар оскуола иһинэн ытыллыбыт НПК-ҕа Гуляев Ганя "Табах бурутун суолунан", Сивцев Жень "Чөл олох" темаларынан кыттаннар, иккисин I миэстэҕэ тахсан, улууска кыттар быраабы ылбытара. Улуустаагы тааһы утары НПК-ҕа Ганя Гуляев II миэстэни ылары ситиспитэ. Мань таһынан, бэһистэр бары "Чөл олох" тематыгар кылаас иһинэн дакылаат аагытыгар күрэхтэспиттэрэ. Хас биридди оҕо талан ылбыт тематыгар библиоте-каҕа сылдьан элбэх литератураны хасыһан, билиитин хангатынна. Миэстэлэспит, хайбаммыт дакылааттар салгыы оскуолаҕа, улууска аагылар быраабы ылбытара.

Өйтөн суруйуу, хоһоон айыыта, уруһуй, плакат конкурстар, оскуолаҕа, улууска, республикаҕа буолар күрэхтэһиилэргэ кыттым, үөрэххэ кыһаным, спордунан дыарыктым, бэрэдрэктээх буолуу — бу барыта чөл олох көрүнүттэрэ. Салгыы билсин V кы-

лаас айар дьобурдаах оболорун бастагы холонууларын кытта:

Табах дьин дьааг:
Кийи тааһы тардар—
Тыгата хараарар,
Дорубуйата мөлтүүр...

Павлик Барашков.

Табах смир тыганы,
Эстэр кийи саниата,
Олобун эмиз кычыыр...
Чөл олобу тутуһарга
Эрдэттэн Эн санан,
Аххаастан табахтан.

Ганя Гуляев.

ЧРОСИО-ҕа иккис сылын "Эдэр Коркинецтар" тэрияталарэ үлэлиир. Бэйис кылааһы быйыл ити тэриятэҕэ Д.П.Коркин төрөөбүтэ 75 сылыгар аналлаах норуоттар икки ардыларынаагы көгүл тустууга турнир буола турар кэмигэр үөрүүлээх, билиһыга майгыга ылбытара. Ол эмиз история биир кэрчигэ буолар. Баһаатайдарынан XI

политехнической кылаас үөрэнээччилэрэ Надя Максимова, Илья Шадрин аһанан бу үөрэх дьылыгар үгүһүнэн кэллилэр. Ол курдук, баһаатайдар концертка үгүһү туруоруулар, кылаас чааһын мытыыга, уопсайа оболор оболорго бары өтүнэн көмөлөстүлэр. Надя оскуоланы үрүг көмүс медальнан, Илья ситиһиилээхтик бүтэрбиттэринэн V-с кылаас коллектива ханьат нөҕүө итин-истин эбэрдэтин тиэрдэр.

Олус улахан үлэни кылааска төрөппүттэр ытталлар. Араас дыаһаллары, күрэхтэһиилэри, конкурстары тэрийэргэ төһүү күөс буолаллар. Ол курдук, С.С.Охлопков, Т.А.Гоголева дьик кэргэттэрэ оболор Кындалга "Олонхо дойдута" музейы көрө тахсалларыгар автобустунан хаачыһыта, М.Г., И.Н.Новгородовтар дьик кэргэттэрэ Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэригэр "Инфоком" СЙК иһинэн үлэлиир компьютернай кулуупка оонньууну тэрийбиттэрэ. Төрөппүттэригэр, студенттар, биридиннээн атын кылаас оболоро, ЧРОСИО директора Л.Т.Егорова, директоры тэрийэр үлэҕэ солбуйааччы Л.А.Неустроева кылаас иһинэн ытыллар бары дыаһалларга куруутун субаама, көмө буолаллар. Бука барыларыгар ханьат нөҕүө истин махталбытын тиэрдэбит! Иһиниктин даһаны бары биир субэин үлэлээх-хэйин дьин туран, үлэбитигэр, үөрэхпитигэр ситиһини, дьолу баһарабыт!

Н.ЗАХАРОВА
СР үөрэбириттин туйгуна.

Хаартыскаҕа: 1. Сибэки бырааһынньыгын кэнниттэн. 2. Строевой хаамы түгэниттэн. 3. Кындалга "Олонхо дойдута" музейга.

Оболорбут айымньылаҕа

С БУУКУБАҒА МААРЫННЫЫР

Ыйы көрө түһэт,
Арыппыана саҥаһым
Хойуу хара баттабар
Үрүг көмүс тарааһым
Аһыммытын санаатым.

ҮРҮМЭЧЧИ

Тыалга көтөр сэбирдэхтин
Чопчохтик тэлээринини
Күөх холууга үрүмэччи
Көтөн михэ көөнүктэннэ,
Сибэкигэ түһэ-түһэ
Ситтэрбэккэ эрдээтэ.

Лаана СОЛОВЬЕВА,
Хатылы.

КЭРЭ КӨСТҮҮ

Сарсыардаагы саһарҕа
Саңдаарыа тахсыбыт,
Кыра сиккиэр тыалларбыт
Имэрийэн ылаллар.

Нарын-намчы хатыннар,
Харыйалар, тэтиннэр
Дорооболорунг диэбитини
Далбаатаһа тураллар.

Ийэм сылаас илиитэ
Төбөбүттэн имэрийэр,
"Дьолун күүмүт үүмүт" дьин
Оргуйу сыллаан ыла.

Вероника ДАНИЛОВА,
Хатылы.

ДЬУЛУУР

Дьулуур дьин тугуй?
Этиэһим этиэһэ:
Оҕо сааспыт
Баҕа санаата,
Үрдүккэ тардыһым
Күүстээх эрэ.
Дьулуурдаах кийи кыайыаҕа
Хомолтону, өлүү,
Сэрини да хотуоҕа.
Күүстээх норуот,
Хорсун кийи...
Ким дьулуурдаах—
Ол дьоллоох.

Нарыйа ДЬЯЧКОВСКАЯ,
Сылан.

МИН ИЙЭМ

Хатыг лабаата
Сөрүү тыалга
Сэрэнэн, оргуйдук
Суугунаан ылла.
Бу көстүү
Мин ийэм барахсан
Нарын илиитигэр
Олуһун маарынньыр,
Ийэм истиг тылын
Куруутун истэбин,
Кийи куһаҕаны баһарабын
Мин бэркэ билэбин.

Катя Дьячковская,
Сылан.

ТӨРӨӨБҮТ ТЫЛ

Төрөөбүт ийэ тылыт,
Үс буукубаттан да турдар,
Диринг ис хоһоонноох,
санаалаах.

Ити үс буукуба аптаах
алыптаах,

Атастаах-дөбөрдөх,
Үөрүүлээх-көтүүлээх,
Көрдөөх-кулүүлээх,
Өлүүлээх-сүгүүлээх,
Ойуулаах-бичиктээх,
Өтпөөх-дүүлүннээх,
Маанылаах-атарахыйылаах,
Алгыстаах-кырыстаах,
Имэһнээх-илбистээх,
Силистээх-төрдүлээх,
Ити үс буукубаны холбоотуох,
"Тыл" дьин тахсар.
Бийиги төрөөбүт тылыт
Бэйэбитинээргэ күүстээх,
Уоттааһар кутталаах,
Охтообор бэргэн.

Роза МЕСТНИКОВА,
Сылан.

ДЬЫЛ ТҮӨРТ КЭМЭ Сайын

Тийин кэллэ самаан сайын,
Күннээммит мичээрдий тыкта,
Сайыны көрсө, уруйдуу
Күөрэгэй дьырылы ыллаата.

Күһүн

Көмүс дүүлүннээх күһүнү,
Сэбирдэх тэлээрэр ардаһын
Айылга биир кэрэ көстүүтүн,
Куруутун ахтаһын, күүтэбин.

Кыһын

Сахабыт сирин кыһына
Бэйэтэ ураты кэрэлээх,
Хаары оһуордаан түһэрэр
Халлааммыт туспа үлэлээх.

Саас

Саңдал саас сапаллан кэлиитэ
Дьону-сэргэни үөрүүнэн кууһар.
Күн-дьыл сылыһан ылааран,
Салгыһыга угуйа ыһыгар.

Оля МОХНАЧЕВСКАЯ,
Алаҕар.

САЙЫНЫ КҮҮТЭБИН

Сайыны күүтэбин өрүүтүн,
Элбэхтик сөтүөлүү сүүрэбин,
Аһабын кытта оттуурбун,
Шассины ытарбын ахтаһын!
Гриша ГУЛЯЕВ,
Алаҕар.

КҮӨРЭГЭЙ

Кыт-кыра чычыаһым
Кылаамны тэлээрэн
Күөрэин таһыста,
Кэрэтик ыллаата!
Дьурулуур ырыата
Оп, үөһэ дуорайда!
Дьурулас куолаһа
Дуһабын сактерде.

УУ КЭЛЛЭ

"Уу кэллэ, уу кэллэ!" —
Дэстилэр оболор.
Өрүскэ киирдигит —
Кырдыкты, уу кэлбит!

Эбэбит кэһээбит,
Өрүстүг эстибит.
Курустаал таас муустар
Курулу усталлар,
Кырынаас курдуктар
Кырылы сырсаллар.

Аһабыт барахсан
Байхаллы баалларда,
Муоралы долгуйда,
Уһаара үһүһү.

Настя НОВОГРОДОВА,
Мындабаайы.

х х х

Бу сэрбөхсүйөн олорон
Эйиһин саныһым, дөбөрүм.
Тоҕо мин сүрэхпэр эн
Маннькы дьиктитик киирдигит?
Тоҕо мин сүрэхпиттэн
Эн тахсан барбаккын?
Тоҕо мин өйбүттэн, тоҕо мин түүбүттэн кептөөхкүн?

Тыал буолан кый ыраах
кептөөхкүн?
Тоҕо мин дуһабыттан
Кыталык буолан эн
Көтөн-дайан тахсыбаккын?
Сэгэрим, көрдөһүм
Мин сүрэхпин уоскутууй,
Сырдык, ыраас мичээргин
Өйбөр-санаабар хаалларый.

Толя ФЕДОРОВ,
Мугудай.

ЭБЭРДЭЛИИБИТ

Күндүүк саныр тапталлах кэргэним, абабын, элэбин, тыл, үлэ ветераны. Халхы нэхимэгийн олохтоо ДУРОВ Петр Михайлович 70 саясын тулар үбүлүйгүн итинг-истинг эбэрдэлиит!

Багарабыт ыгытыр, таптыр кибибитгэр саха алмаанын кылаанх дорубуяны, өссө да ар сыларга билиги ортобулар истинг сүбэит, үгүс халхур буол. Кырдыр дэни биллэмэ, сизнэринг, абаарун ортобулар үлэ-көтө сэрэйт.

Кэргэниг Анна Иннокентьевна, уолун, кийиктин, кыргыттарын, күтүттарин, сизнэринг.

Күндү коллегабын, потребколерарыга үбүлүүк үлэсэн элбэ сыратын-харатын бирибит "Чаран" мафалын продавецын ФИЛИПОВА Елизавета Дмитриевнаны үлэ агардаах үбүлүйгүн, 50 саясын тулар үлэ-көтө күнүн итинг-истинг эбэрдэлиит!

Багарабыт кинизэ кылаанх дорубуяны, дыктыр-уолугар бары үтүлү-сүдүмү, тус олоор дылу-сүдүмү. Куруутун агардым арчимнаахтык сүдүмү өссө да элбэ ситимизэни, бага санаалара барыта тулаларыгар.

"Маарыкчаан" ПО бырабылыанньата, профкома.

Күндү дыктыр, "Чаран" мафалын продавецын ФИЛИПОВА Елизавета Дмитриевнаны 50 саясын тулар үбүлүйгүн итинг-истинг эбэрдэлиит!

Эн олуна сүл устата бир тэригтэ барымнаахтык үлэ-эбиктин, бааг самэй кылаанх килэбиктин, билиги, эн биргэ үлэ-эбикт коллегаларын сымалымыт. Эбикэ уонна кыскалар Настяда үлүн дыллоох ологу, үлүн-билэни, үлүн-күтүгүн багарабыт!

Дыктыр Тонина, Екатерина, Анастасия, Надежда, Марина.

ФЛЕГОНТОВ
Прокопий Петрович

Бу дыл от бийн 19 күнүгэр үлүн ырахан ырымытан Диринг бөлүөлөгүн олохтоо, улус уонна Хайахсыт нэхимэгийн Бочуоттаах гражданиннара, Россия Журналистарын союһун чилинэ, СР культуран туйгуна, хоту көһөрүлүү кыттылаада, тыл, үлэ ветерана ФЛЕГОНТОВ Прокопий Петрович өлөн туораата.

П.П.Флегонтов 1922 с. тохсунуу ый 11 күнүгэр Хайахсыт нэхимэгэр төрөөбүтэ. Сэттис кылаанх үерэнэн бүтэрэн баран үлэ-хамнас килитэ буолбута, дойдутугар бастагы тариллибит табаарыстыбаларга уонна колхозтарга илии араас үлэ-эбиктэргэ сүдүмүсүтэ.

1942 с. Эдигээн сройуонун Натарыттар баран көһөрүлүү идэринин толору билбитэ. Итинэн эргилэн кэлэн төрөөбүт нэхимэгэр Пушкин аатынан, "Победа" колхозтарга 17 сыл биригэдирибэбитэ. Онтон бадансүйүт Эрлик Эристин аатынан колхозка, кэли Эрлик-Эристин аатынан совхозка барыта 27 сыл устата статистигинан, диспетчеринэн уонна халхайыстыбаннай чавска үлэ-эбиктэ. 1991 сылтан - пенсионер.

Прокопий Петрович үгүс суоһастах, барымнаах, таһаарылаах үлэ-эбиктэ. 1941-1945 сс. Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин сылларын килбизинэн үлэтин итин, "Улэ ветерана" уонна үбүлүйүк мэтээлэринэн, СР Президиин "Саха сирэ Россияны кытта холбоспота 370 сыла" аатынан, араас таһымнаах элбэ Бочуотунай грамоталарынан бэлэстэммитэ. Кинизэ "Аба дойдуну сэримин кыттылаабын" дастабырыанньата тутарыллыта.

П.П.Флегонтов олохтоо үрдүк актыбынай позициялаах киһи этэ. Кини-эр сылларга сройуоннаагы, онтон улустаагы "Саха олох", республика хаһыаттарын общественнай корреспонденна, суруйар темата кизинэн, бочуумаадын, тыла-өһө олохтоонун, уранынан, хомордунан урагылаана. Тугу суруйбута итэбэтиллэбэ, дон мунарыахтарын сөп болуурустарыгар сүбэ-ама буолура. Бачоока итиник тахсылаахтык үлэсэн Россия Журналистарын союһун чилинэни үлүмүтэ. "Мутуунан быраар мугур үлэбэр", "Архастаспыт атым сүдүмүтэ" дин дыһуннаах кинигэлэри суруйан "Бичик" Национальнай кинигэ кыһатыгар бачааттотон, аабаачылар кизин сэнээринэрин ылбыта. Бир дойдутаахтары аны үлэс кинигэтэ тахсарын күтэбит.

Прокопий Петрович дэтигэр дыһуудаагы Холбоһотооу народнай театр артыһын билиһинэн чабылхайдык көрдөрбүтэ, улахан драмаларга сүрүн оруоллары ситимизэстик толортообута.

Улуусту бир талба талааннаах айар үлэһитэ, 5 оро амаар агалара, 13 сизин, бир хос сизин күндү элэлэре күн сириттэн барда. Билиги кинигэргэ уонна бары аймактарыгар динг куруһаммытын тиздэбит.

Бэдэн дылларга бырастык, ытык-мааны кибибит Прокопий Петрович. Ийэ буорлар сымастык, сымнаабыстык утуй.

Улуус Муннааба.

Улуус дыһалтата.

Холбоһо уонна Хайахсыт нэхимэктэрин дыһалталара.

Холбоһо нэхимэктэрин олохтоо, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна Чуралчы улуутун уонна Хайахсыт нэхимэктэрин Бочуоттаах гражданиннара ФЛЕГОНТОВ Прокопий Петрович

ырахан ырымытан олохтон туорабытынан күтүрүмүтүн тиздэбит: "Колхознай, совхознай үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаада, улус Бочуоттаах гражданин Флегонтов Прокопий Петрович ырахан ырымытан өлөн туорабытынан олохтоо, сизнэрингэр, аймактарыгар Улуус Муннааба, улус дыһалтата.

Холбоһо нэхимэктэрин олохтоо, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна Прокопий Петрович ырахан ырымытан олохтон туорабытынан киһи олохторугар, бары аймактарыгар, үлэ-эбиктэргэр кинизэ кыдыаастарын сөбүлэ, Холбоһотооу народнай театр, Сымнааг кинизэ, нэхимэктэ, олохтоо дыһалтата.

СР культуран туйгуна, улус, Хайахсыт нэхимэктэрин Бочуоттаах гражданиннара, Хайахсыттан төрүтэ Россия Журналистарын союһун чилинэ Прокопий Петрович өлбүтүнэн олохторугар, сизнэрингэр, бары аймактарыгар Хайахсыт нэхимэктэрин дыһалтата.

Убаастабылаах Прокопий Петрович өлбүтүнэн уолугар, бэйэбит үлэ-эбиктэргэр Флегонтов Петр Прокопьевич, кийиктэргэр Флегонтова Наталья Станиславовна "Сохтөлөх" АОО Чуралчыларга финалын коллектива.

Адага Прокопий Петрович өлбүтүнэн уолугар Флегонтов Иван Прокопьевич, олохторугар, сизнэрингэр, чутас аймактарыгар Диринг агро-окуулатын профкома, администрация.

Прокопий Петрович күн сириттэн барытынан Диринг бөлүөлөгүн лэсигэр Иван Прокопьевич Чуралчыларга ойур халхайыстыбаннай коллектива.

Күндү аймактарга, таһаарга, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна, Россия Журналистарын союһун чилинэ Прокопий Петрович үлүн ырахан ырымытан өлбүтүнэн олохторугар, кинизэ кэргэнтэргэр, сизнэрингэр, хос сизнэргэр Халхыттан, Дирингтан Илэктэрт.

Убаастабыр күтүттар Прокопий Петрович өлбүтүнэн улааттарга, кыргыттарга, күтүттарга, кийиктэргэр, сизнэрингэр Дирингтан Улууна, кини олохтор, Федосовтар, Городецкийтар, Никиттар, Разумновтар.

Ыска ыалбыт, аба табаарыстыт, хоту көһөрүлүү кыттылаахтарын сымаларын туруулаан турусуруларын кийиктэргэр, улус Бочуоттаах гражданин Прокопий Петрович Флегонтов 82 саяһыгар олохтон барытынан олохторугар, дойдотторугар, көһөрүлүү бары кыттылаахтарыгар Аммосовтар, Коркиннар, Сокольниковтар динэ кэргэнтэрт.

Тапталлах сизин, Чуралчы сымнаабытын олохтоо ПАВЛОВА Наталья Ивановна олохторугар ырахан ырымытан өлбүтүнэн элэлэрт, Аба дойдуну Улуу сэриин кыттылаада, педагогический үлэ ветераныгар, СР үлэ-эбиктэ улууталар, улус Бочуоттаах гражданиннара Павлова Иван Михайлович, кийиктэргэр, адалыгар, чутас аймактарыгар динг куруһаммытын тиздэбит.

Улуустаагы үлэ-эбиктэргэр, үлэ-эбиктэргэр профсоюзун комитетта.

Кэрнэстэбил

АХТАР-САНЫЫР
КҮНДҮ КИИИБИТ

Педагогический үлэ, тыл, спорт ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаада, Саха АССР үлэ-эбиктэ тренера, "ХХ үлэ-эбиктэ үлэһитэ", "Улуу-улалар үлэ-эбиктэ" аналлаах Холбоһо нэхимэктэрин Бочуоттаах гражданиннара ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр динэ ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр аба сүбэ буолбута 40-хонуга тулар күнүгэр динэ кэргэн тапталлаах аба сүбэ буолбута, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада.

Ырахан ырымытан олохтон туорабытынан күтүрүмүтүн тиздэбит: "Колхознай, совхознай үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаада, улус Бочуоттаах гражданиннара ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр динэ ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр аба сүбэ буолбута 40-хонуга тулар күнүгэр динэ кэргэн тапталлаах аба сүбэ буолбута, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада.

Билиги абабыт Иван Егорович Чуралчы Телебүттан төрүтэ, 1929 с. күнүгэр тулар 25 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Төһө да ийэти, эррэ сүдүмүтэ, уон олохтон олохтоон хаалан адалыгар сүдүмүтэ, мээти, тэтигэр, бэйэти кынар, мээти-тэтигэр оро ага динилэр. Бары сирин кэжэбэтигэр олох кылааннара билиги абабытын эмгэ туһунан багара, күс өтүтүн хоту көһөрүлүү Кэбэти оройуонун Тыйаа нэхимэктэргэ донун кытта сүдүмүсүтэ.

Үлэ-эбиктэ таһаарыстыбаларга уонна колхозтарга илии араас үлэ-эбиктэргэ сүдүмүсүтэ. 1942 с. Эдигээн сройуонун Натарыттар баран көһөрүлүү идэринин толору билбитэ. Итинэн эргилэн кэлэн төрөөбүт нэхимэгэр Пушкин аатынан, "Победа" колхозтарга 17 сыл биригэдирибэбитэ. Онтон бадансүйүт Эрлик Эристин аатынан колхозка, кэли Эрлик-Эристин аатынан совхозка барыта 27 сыл устата статистигинан, диспетчеринэн уонна халхайыстыбаннай чавска үлэ-эбиктэ. 1991 сылтан - пенсионер.

Прокопий Петрович үгүс суоһастах, барымнаах, таһаарылаах үлэ-эбиктэ. 1941-1945 сс. Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин сылларын килбизинэн үлэтин итин, "Улэ ветерана" уонна үбүлүйүк мэтээлэринэн, СР Президиин "Саха сирэ Россияны кытта холбоспота 370 сыла" аатынан, араас таһымнаах элбэ Бочуотунай грамоталарынан бэлэстэммитэ. Кинизэ "Аба дойдуну сэримин кыттылаабын" дастабырыанньата тутарыллыта.

П.П.Флегонтов олохтоо үрдүк актыбынай позициялаах киһи этэ. Кини-эр сылларга сройуоннаагы, онтон улустаагы "Саха олох", республика хаһыаттарын общественнай корреспонденна, суруйар темата кизинэн, бочуумаадын, тыла-өһө олохтоонун, уранынан, хомордунан урагылаана. Тугу суруйбута итэбэтиллэбэ, дон мунарыахтарын сөп болуурустарыгар сүбэ-ама буолура. Бачоока итиник тахсылаахтык үлэсэн Россия Журналистарын союһун чилинэни үлүмүтэ. "Мутуунан быраар мугур үлэбэр", "Архастаспыт атым сүдүмүтэ" дин дыһуннаах кинигэлэри суруйан "Бичик" Национальнай кинигэ кыһатыгар бачааттотон, аабаачылар кизин сэнээринэрин ылбыта. Бир дойдутаахтары аны үлэс кинигэтэ тахсарын күтэбит.

Прокопий Петрович дэтигэр дыһуудаагы Холбоһотооу народнай театр артыһын билиһинэн чабылхайдык көрдөрбүтэ, улахан драмаларга сүрүн оруоллары ситимизэстик толортообута.

Улуусту бир талба талааннаах айар үлэһитэ, 5 оро амаар агалара, 13 сизин, бир хос сизин күндү элэлэре күн сириттэн барда. Билиги кинигэргэ уонна бары аймактарыгар динг куруһаммытын тиздэбит.

Бэдэн дылларга бырастык, ытык-мааны кибибит Прокопий Петрович. Ийэ буорлар сымастык, сымнаабыстык утуй.

Улуус Муннааба.

Улуус дыһалтата.

Холбоһо уонна Хайахсыт нэхимэктэрин дыһалталара.

Холбоһо нэхимэктэрин олохтоо, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна Чуралчы улуутун уонна Хайахсыт нэхимэктэрин Бочуоттаах гражданиннара ФЛЕГОНТОВ Прокопий Петрович

ырахан ырымытан олохтон туорабытынан күтүрүмүтүн тиздэбит: "Колхознай, совхознай үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаада, улус Бочуоттаах гражданин Флегонтов Прокопий Петрович ырахан ырымытан өлөн туорабытынан олохтоо, сизнэрингэр, аймактарыгар Улуус Муннааба, улус дыһалтата.

Холбоһо нэхимэктэрин олохтоо, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна Прокопий Петрович ырахан ырымытан олохтон туорабытынан киһи олохторугар, бары аймактарыгар, үлэ-эбиктэргэр кинизэ кыдыаастарын сөбүлэ, Холбоһотооу народнай театр, Сымнааг кинизэ, нэхимэктэ, олохтоо дыһалтата.

СР культуран туйгуна, улус, Хайахсыт нэхимэктэрин Бочуоттаах гражданиннара, Хайахсыттан төрүтэ Россия Журналистарын союһун чилинэ Прокопий Петрович өлбүтүнэн олохторугар, сизнэрингэр, бары аймактарыгар Хайахсыт нэхимэктэрин дыһалтата.

Убаастабылаах Прокопий Петрович өлбүтүнэн уолугар, бэйэбит үлэ-эбиктэргэр Флегонтов Петр Прокопьевич, кийиктэргэр Флегонтова Наталья Станиславовна "Сохтөлөх" АОО Чуралчыларга финалын коллектива.

Адага Прокопий Петрович өлбүтүнэн уолугар Флегонтов Иван Прокопьевич, олохторугар, сизнэрингэр, чутас аймактарыгар Диринг агро-окуулатын профкома, администрация.

Прокопий Петрович күн сириттэн барытынан Диринг бөлүөлөгүн лэсигэр Иван Прокопьевич Чуралчыларга ойур халхайыстыбаннай коллектива.

Күндү аймактарга, таһаарга, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна, Россия Журналистарын союһун чилинэ Прокопий Петрович үлүн ырахан ырымытан өлбүтүнэн олохторугар, кинизэ кэргэнтэргэр, сизнэрингэр, хос сизнэргэр Халхыттан, Дирингтан Илэктэрт.

Убаастабыр күтүттар Прокопий Петрович өлбүтүнэн улааттарга, кыргыттарга, күтүттарга, кийиктэргэр, сизнэрингэр Дирингтан Улууна, кини олохтор, Федосовтар, Городецкийтар, Никиттар, Разумновтар.

Ыска ыалбыт, аба табаарыстыт, хоту көһөрүлүү кыттылаахтарын сымаларын туруулаан турусуруларын кийиктэргэр, улус Бочуоттаах гражданин Прокопий Петрович Флегонтов 82 саяһыгар олохтон барытынан олохторугар, дойдотторугар, көһөрүлүү бары кыттылаахтарыгар Аммосовтар, Коркиннар, Сокольниковтар динэ кэргэнтэрт.

Тапталлах сизин, Чуралчы сымнаабытын олохтоо ПАВЛОВА Наталья Ивановна олохторугар ырахан ырымытан өлбүтүнэн элэлэрт, Аба дойдуну Улуу сэриин кыттылаада, педагогический үлэ ветераныгар, СР үлэ-эбиктэ улууталар, улус Бочуоттаах гражданиннара Павлова Иван Михайлович, кийиктэргэр, адалыгар, чутас аймактарыгар динг куруһаммытын тиздэбит.

Улуустаагы үлэ-эбиктэргэр, үлэ-эбиктэргэр профсоюзун комитетта.

Холбоһо нэхимэктэрин олохтоо, хоту көһөрүлүү кыттылаада, СР культуран туйгуна Чуралчы улуутун уонна Хайахсыт нэхимэктэрин Бочуоттаах гражданиннара ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр динэ ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр аба сүбэ буолбута 40-хонуга тулар күнүгэр динэ кэргэн тапталлаах аба сүбэ буолбута, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада.

Ырахан ырымытан олохтон туорабытынан күтүрүмүтүн тиздэбит: "Колхознай, совхознай үлэ ветерана, хоту көһөрүлүү кыттылаада, улус Бочуоттаах гражданиннара ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр динэ ЗАХАРОВ Иван Егорович 75 саяһыгар билиги кэжэбэтигэр аба сүбэ буолбута 40-хонуга тулар күнүгэр динэ кэргэн тапталлаах аба сүбэ буолбута, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада, хоту көһөрүлүү кыттылаада.

Билиги абабыт Иван Егорович Чуралчы Телебүттан төрүтэ, 1929 с. күнүгэр тулар 25 күнүгэр күн сирин көрбүтэ. Төһө да ийэти, эррэ сүдүмүтэ, уон олохтон олохтоон хаалан адалыгар сүдүмүтэ, мээти, тэтигэр, бэйэти кынар, мээти-тэтигэр оро ага динилэр. Бары сирин кэжэбэтигэр олох кылааннара билиги абабытын эмгэ туһунан багара, күс өтүтүн хоту көһөрүлүү Кэбэти оройуонун Тыйаа нэхимэктэргэ донун кытта сүдүмүсүтэ.

Үлэ-эбиктэ таһаарыстыбаларга уонна колхозтарга илии араас үлэ-эбиктэргэ сүдүмүсүтэ. 1942 с. Эдигээн сройуонун Натарыттар баран көһөрүлүү идэринин толору билбитэ. Итинэн эргилэн кэлэн төрөөбүт нэхимэгэр Пушкин аатынан, "Победа" колхозтарга 17 сыл биригэдирибэбитэ. Онтон бадансүйүт Эрлик Эристин аатынан колхозка, кэли Эрлик-Эристин аатынан совхозка барыта 27 сыл устата статистигинан, диспетчеринэн уонна халхайыстыбаннай чавска үлэ-эбиктэ. 1991 сылтан - пенсионер.

Прокопий Петрович үгүс суоһастах, барымнаах, таһаарылаах үлэ-эбиктэ. 1941-1945 сс. Аба дойдуну көмүскүүр Улуу сэриин сылларын килбизинэн үлэтин итин, "Улэ ветерана" уонна үбүлүйүк мэтээлэринэн, СР Президиин "Саха сирэ Россияны кытта холбоспота 370 сыла" аатынан, араас таһымнаах элбэ Бочуотунай грамоталарынан бэлэстэммитэ. Кинизэ "Аба дойдуну сэримин кыттылаабын" дастабырыанньата тутарыллыта.

П.П.Флегонтов олохтоо үрдүк актыбынай позициялаах киһи этэ. Кини-эр сылларга сройуоннаагы, онтон улустаагы "Саха олох", республика хаһыаттарын общественнай корреспонденна, суруйар темата кизинэн, бочуумаадын, тыла-өһө олохтоонун, уранынан, хомордунан урагылаана. Тугу суруйбута итэбэтиллэбэ, дон мунарыахтарын сөп болуурустарыгар сүбэ-ама буолура. Бачоока итиник тахсылаахтык үлэсэн Россия Журналистарын союһун чилинэни үлүмүтэ. "Мутуунан быраар мугур үлэбэр", "Архастаспыт атым сүдүмүтэ" дин дыһуннаах кинигэлэри суруйан "Бичик" Национальнай кинигэ кыһатыгар бачааттотон, аабаачылар кизин сэнээринэрин ылбыта. Бир дойдутаахтары аны үлэс кинигэтэ тахсарын күтэбит.

Прокопий Петрович дэтигэр дыһуудаагы Холбоһотооу народнай театр артыһын билиһинэн чабылхайдык көрдөрбүтэ, улахан драмаларга сүрүн оруоллары ситимизэстик толортообута.

Улуусту бир талба талааннаах айар үлэһитэ, 5 оро амаар агалара, 13 сизин, бир хос сизин күндү элэлэре күн сириттэн барда. Билиги кинигэргэ уонна бары аймактарыгар динг куруһаммытын тиздэбит.

Бэдэн дылларга бырастык, ытык-мааны кибибит Прокопий Петрович. Ийэ буорлар сымастык, сымнаабыстык утуй.

Улуус Муннааба.

Улуус дыһалтата.

Холбоһо уонна Хайахсыт нэхимэктэрин дыһалталара.

БИЛДЭРИИ

Сөтүө үгүнэ уонна сир аһын кэмэ сабаламмытынан, улусту бир кэрэ сиригэр — Амма еүскэ сынныана кимрээччилэр истимизэригэр!

Сайын устата Амма еүскэ сүрдээх элбэ киһи кэлэн сынныан барар. Маннаах хос биллэ киһи бөдү-сыһы ылаака, биерэги киртиппэ-сүдүмүтэ ыгырабыт. Еүскэ техниканы сууһу булгуччу бобуллар. Манна тулустат донго истарыт тутулларын туһунан сара-табит.

Болуур нэхимэктэрин дыһалтата.

ҮЛЭБЭ ҮҮГҮРАБЫТ

"Чуралчестрой" ХЗО бастах кэмэ пилорамега уонна орто окуулаах олохторугар, рабочаидарга, сарайыга надылар. Билсэр тел. 41 - 359 (үлэ биригэстэтин кэмгэр). Адырысыт: Чуралчы сэл., Артемьев уул., 9.

АТЫЛЫНЫБЫТ

6 кубтаах цистернаны. Билсэр тел.: 41 - 379.

Чуралчы урууларга, үөрүүдээх үбүлүйдэргэ

МАМАДА
СЕРТИФИКАТ
Билсэр тел. 41-010, 41-696

Государственное учреждение
редакционно-издательское объединение
"Саха олох"

принимает заказы на изготовление:

- пригласительные;
- визитки;
- буклеты;
- грамоты, дипломы;
- и др. полноцветные продукции.

срочное фото:

- на документы
- паспорт
- художественные

Контактный телефон: 41-358

Наш адрес: село Чурапча,

ул. Карла Маркса, 26 "а"

Редактор э. т. Г. И. ГОВОРОВА.
АДЫРЫСЫТ: 678670,
Чурапча сэл., Карл Маркс уул., 26 "а".
ТЕЛЕФОННАРЫТ:

редактор — 41-332, отделлар — 41-265.

E-mail: Osanaoloh@churap.sakha.ru

Тэриик таһаараччылар: СР Правительствата, Чура